

GYŰJTŐ: MÁD EMESE

GYŰJTÉS IDEJE: 1984.

TART.: BUCSUTEMETÉS ECSENYBEN

2 lap, 24 foto'

FŐMUNKÁSI MUTATÓ: ECSENY

SZAKMUTATÓ:

XIX. B
XXII.

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRONA'S

ÁTVEVETVE A NA-103/84-es TÉTELE ALÓL.

1. A nagymamám eredeti sváb népviseletben. Így ment a templomba.
2. Korabeli családfotó, középen a mamám lány korában.
3. A kor viseletét érzékeltető fotók.
4. A pince ahová az elmúlt évben temették a bucsut.
5. Az új bucsutemetési hely.
6. A sokadalom, háttérben a kocsmá, a bucsutemetés indulási és érkezési helye.
7. A bucsutemetés legfontosabb szereplői az ecsenyi sváb rézfuvós "banda".
8. A bálozások folytatásaként gyakran esküvőkre került sor. Nagymamám az utolsó fekete ruhás menyasszony.

A Dunántúli Vármegyék című 1939-ben megjelent kötet, érdekes információkat közöl, Szeghalmy Gyula tollából.

Ecsenyről :

Kisközség az igali járásban. Területe 2289 kataszteri hold, lélekszáma 1075. Lakosai közül 909 német, 166 magyar anyanyelvű, 89 római katolikus, 7 református, 4 izraita, 5 pedig egyéb vallásu. Közoktatásügy szolgálatában áll egy elemi népiscola és egy községi gazdasági továbbképző. A legrégebb helyiségeink közé sorolható. Athachin névváltozatban 1193-ban, Echen alakban 1357-ben fordul elő. Részben a Jeruzsálemi János lovagrend birtoka volt. Plébánosának neve szerepel az 1332-37. évi pápai tizedjegyzékben és egy 1357 évi okmányban is.

A XVI. század végén még lakott hely, de a következő csaknem két évszázad alatt pusztán állott. 1780 körül települt újra magyar és német lakosokkal. A XIX. században még Alsó-, Felső- és Középcsény részekre oszlott ugyan, de egy községet alkotott. Valószínűleg az egy helyről települők csoportja képezte az egyes részeket, mert azok részint a Tolna megyei Hidegkútról, a somogyi Döröcskéről és Ausztriából jöttek.

BUCSUTEMETÉS ECESENYBEN

Az alábbi népszokást a nagymamámtól hallottam.

Náluk Ecsenyben a bucsut több munkafolyamat előzte meg. Novemberben a Márton napi bucsut tartották meg. Az időpont attól függött, hogy ha szerda után volt Márton akkor, utána, ha szerda előtt akkor előtte való vasárnap kezdődött a bucsu.

Ez a népszokás náluk az aratási hálaadás volt. A tisztelendő ur ilyenkor hálát adott az Istennek a jó termésért, vagy könyörgött hozzá a jobb termésért jövőre. A bucsu előtt nagy versengés folyt, hogy kié a legtakarosabb porta. Az egész lakást szépen kimeszelték kívül-belül, a szőtteseket, lepedőket, abroszokat, szakajtóra való ruhákat pedig ~~sajtárba~~ kipárolták. Ez úgy történt, hogy a párolósajtárba belerakták a ruhákat, a ruha tetejére pedig egy négyszögletes kendőt, vagyis egy szőttest raktak. A szőttesre hamut szórtak, arra meg vizet öntöttek, egészen addig míg meg nem tellett a sajtár. Másnap reggel leengedték a sajtárról a vizet, de előbb a hamut a kendővel levették. Ekkor már a víz lugos volt. Ha ez a munkafolyamat megtörtént, akkor kimosták a ruhákat. Ez úgy történt, hogy a padon mángorlóval verték a ruhákat, utána újból visszarakták a szőtteseket a sajtárba és minden darabot jól megtiportak. Aztán már csak öhlíteni vízzel és kiteríteni kellett. De bizony megnézték, hogy melyik háznál fehérebbek a lepedők, szőttesek. A lug ami a pároláskor keletkezett, fejmosásra használták.

A szőlőhegyekben is ilyentájt takarítottak, rendezkedtek az ünnepre. Az ünnep elejére minden munkát be kellett fejezni, mert különben, aki nem fejezte be azt a bucsúi versben kigunyolták.

A nagyobb legények elindultak egy lányos házhoz, amit kinéztek maguknak és a lány szüleit arra kérték, hogy fogadják oda hozzájuk a bucsut és vigyázzanak rá, hogy el ne lopják. Ha a szülők vállalták akkor minden rendbe volt.

Szombaton este a fiatalok a kocsmánál találkoztak, addigra már ott volt a fuvós zenekar is, s játszottak is jó kedvvel.

Ezzel megkezdődött a bucsu. A fiatalok s a zenészek elmentek ahhoz a pincéhez ahol tavaly ilyenkor eltemették a bucsut.

Mikor kiérték a pincéhez akkor egy legény a szülőktől elkérte a bucsut és megköszönte a vigyázást. Ezután a fiú elmondta a bucsúi verset. Itt csak az szégyenkezett aki még nem szedte ki a krumpliját, vagy nem kapáta be a szőlőjét, vagy kint maradt a csutája. Ezt bizony senki sem szerette, így igyekezett mindenki elkészülni a bucsutemetésig mindennel. Utána a pincéből kiásták a tavalyi bucsut. Ez valójában egy üveg bor volt. A pince előtt mulatott mindenki. A zenészek fújták a magukét: polkát, cependlit, a vendégek piros, mákos és diós kalácsot majszoltak.

Bort is mértek szaporán, a sajtárhól a pohárba, s megitták mind az emberek. Aztán visszamentek a kocsmába. Éjfélig táncoltak, de annak a legénynek kellett kezdenie a táncot, méghozzá kerिंगővel azzal a lánnyal, akinak a szüleitől elkérték a bucsut, aki a bucsut kérte, sa bucsuverset mondta.

- 3 -

Vasárnap reggel minden asszony és lány igyekezett főzni, mert a templomba kellett sietni. A prédikáció 10 órakor kezdődött. A lányok mint a husvétii tojások olyan szépek voltak az új ruhákban, ahogy a templomba mentek. Bőruhájuk hat-hét csipke-alsószoknyájuk kikeményítve, a legfelső szövetből készült/ kék, rózsaszín, bordó/ és a sokszínű „mitcje” vagyis ingük szépen mutatott rajtuk. Sőt még a hajuk is karikára volt feltűzve, a nyakukban gyöngy csillogott, ünnepi kötényük tele mintával. Ezt a népviseletet Ecsenybⁿe hordták, itt svábok laktak és evangélikusok voltak.

Volt itt bazáros, bábos, még ringlis is. A zenekar meg csak fujta-fujta. A lányok az utcán karikáztak. Estefelé úgy 5 óra tájban vacsorázni kezdtek. S utána bál volt reggelig.

Hétfő délelőtt sokan pihentek és délután újra táncolt az egész falu.

Késő délután a zenekarral az emberek felkerekedtek, s felkerestek egy újabb pincét, s a gazdájától megkérdezték: megengedi-e, hogy az idén itt temessék el a bucsut. Sokan biztatták a borosgazdát s az végül beleegyezett.

A bucsut úgy temették el, hogy lent az új pincében az ajtószárfa mellett ástak egy kisebb lyukat, s egy üveg bort tettek hele. Egy öreg bácsit a legények levittek a pincébe. Az üveget betakarták földdel, s az idős embert kétszer- háromszor rányomták.

A pincét bezárták, ezután csak a jövő évben lehetett menni az üvegért. A temetés után mindenki vigadott, táncolt egészen a kocsnáig, s még ott is folytatták másnap reggelig.

- 4 -

Ez a szép szokás sajnos már csak színpadon látható az Ecsenyi Német Nemzetiségi Hagyományőrző Népiegyüttes feldolgozásában. A csoport vezetője a nagymamám.

Ab eademyi Skhul Nomasetsipi Hagomaiyoszo
Nepi Sprites

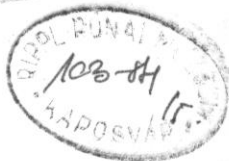
A₂ csejgi szab uszinas banda

Somogy Megyei Múzeum
NA-1710/84
Néprajzi osztály

103-81/6.

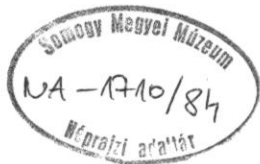
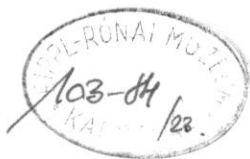

Az eseményt hat előző banda

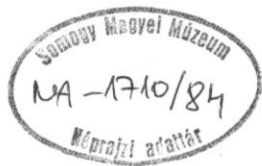

Maj Péternek
b: Levele ~~széket~~ 1927.
Kajja ~~szab~~ oszleltben

Az utolsó feltevést meggyorsít Eszembér
Mag. Péteré (sz: 1927)

Langsletta Mar. M.

KAROS

Josefi nat' v'selet

Az utolsó feleteként megvásároltam
Magy Péteréé 1927

Matz Peternek
/ b: Leucide Frzsebet 1927. /
sokat iskeletben

Működés
Leírás
Leírás

103-84
Károlyi

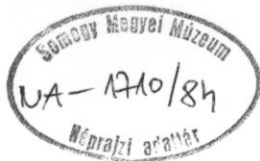
Somogy Megyei Múzeum
NA-1710/84
Néprajzi adattár

Mikodócsa
Zsuzsanna

névfelső

okmány

Működési
Tervez

nyitási

rajzok

103-84
sz.

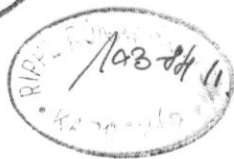
Mikudvelei
Fény

érintéses objekt

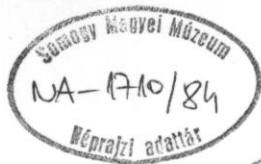

A bácskai leve

A / *Levelezéskönyv* / *lelke*

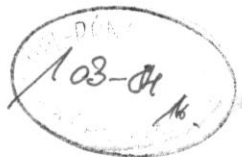

Máj Péternek családja
(Sz. 1927)

Máj Felszám (k: 1927) családja

Az eseményi Kéziratok Széchenyi-érem díjazott
Kéziratok Széchenyi-érem díjazott

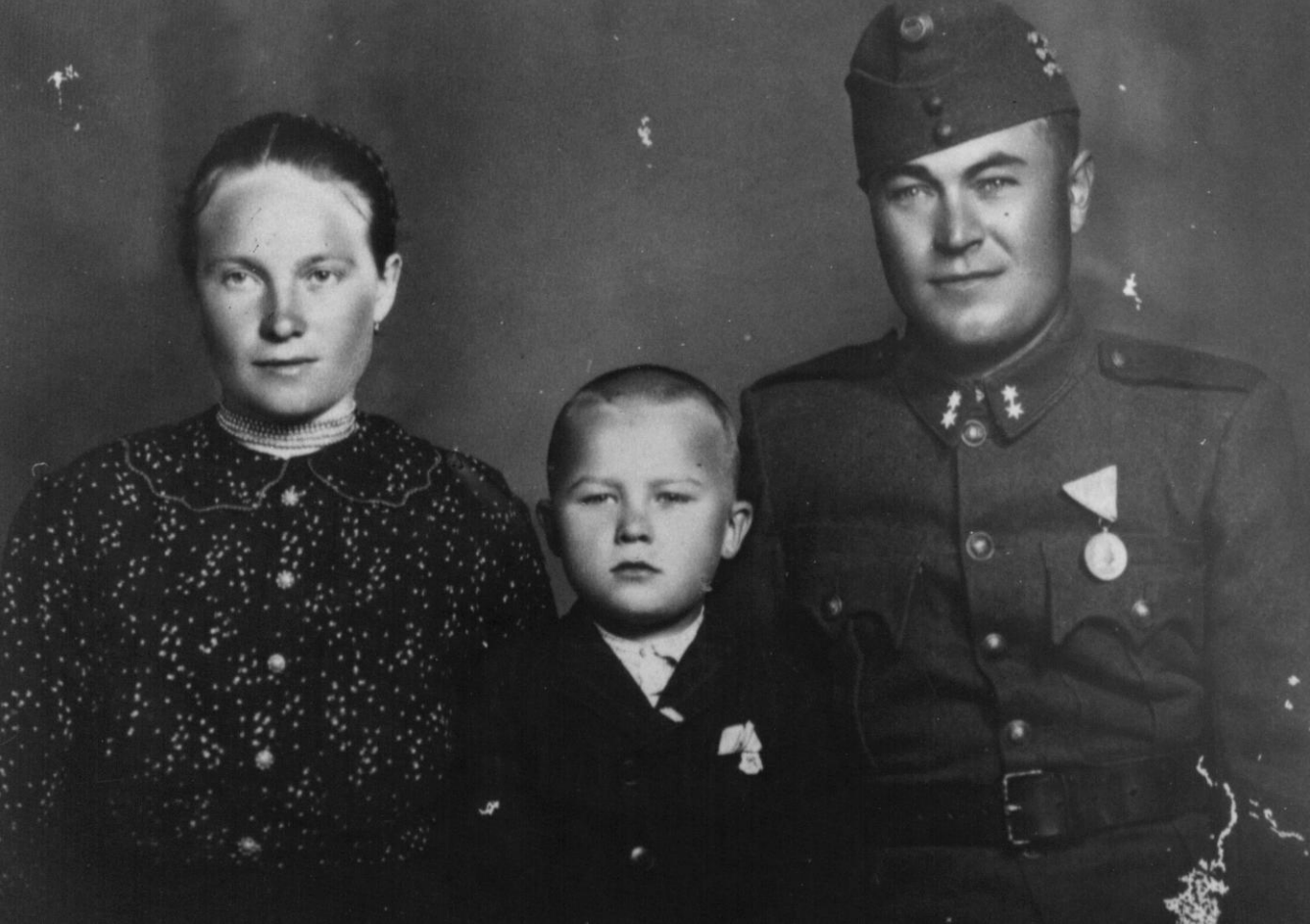

Songold Mor. II.

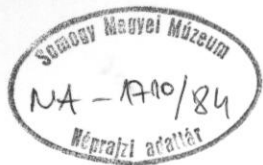
KAROSZ

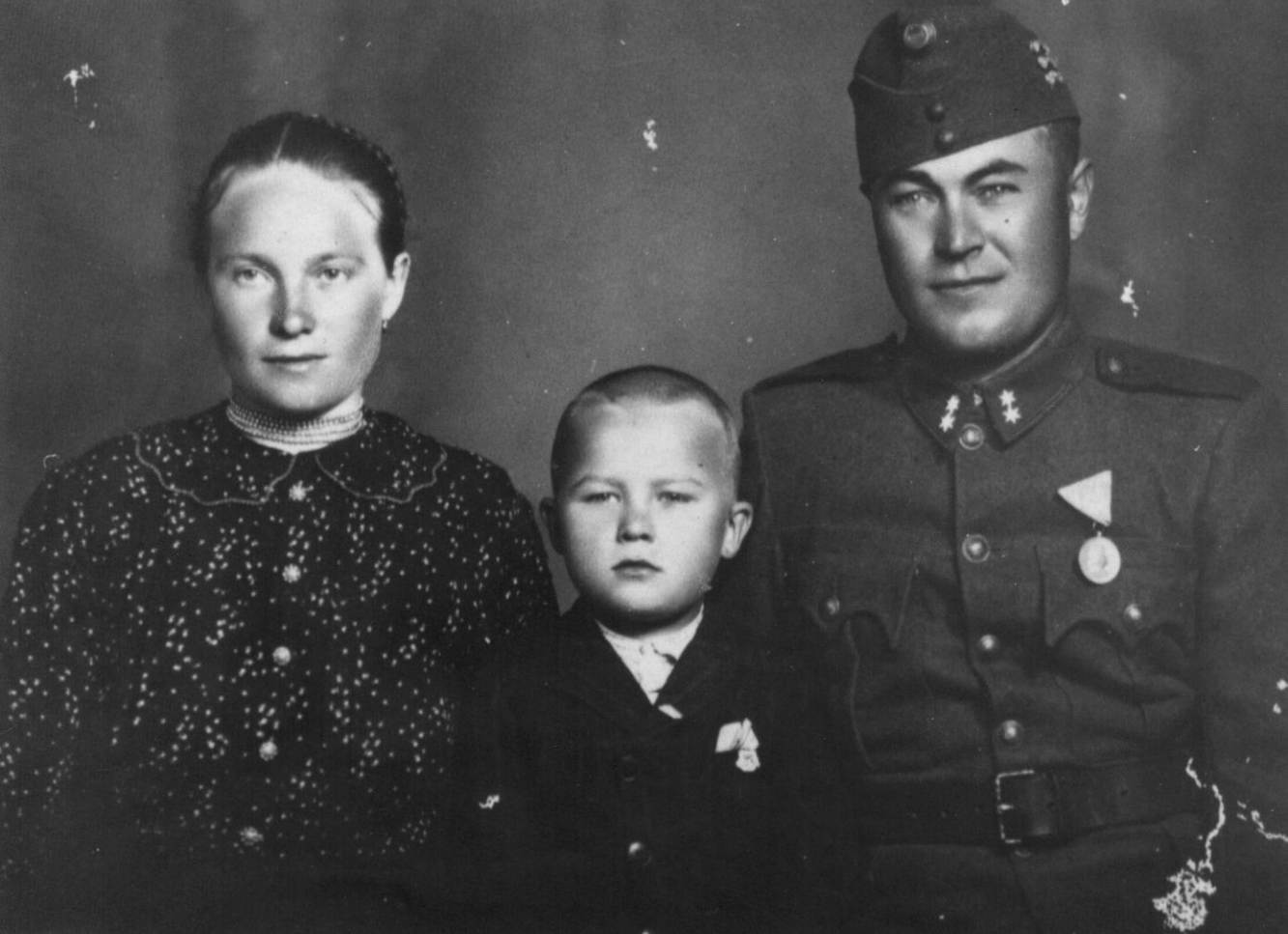
Fcségi sark u'selet

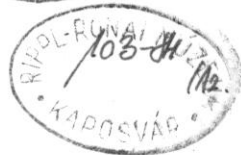
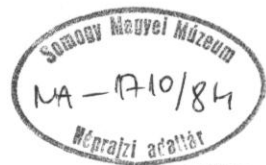

Laczi
szabó János

Férfi *sváb jalu*

103-~~81~~
113.

Lakodalmas nép a Gosma melvardin
Lisemj

Lászlófalvasról a János udvarán
Ácsy

A / beiratkozás / levele

103-84

A belvárosi kőfe